Posamezna številka stane 1 Din.

Štev. 196. V Ljubljani, v petek dne 31. avgusta 1923. Leto LI.

Naročnina za državo SHS: do preklica: 1) po pošti mesečno Din 14 2) dostavljeno na dom mesečno ..... „ 12
za inozemstvo: mesečno ..... Din 23
Sobotna izdaja: v Jugoslaviji ..... Din 20 v inozemstvu ..... „ 40

SLOVENEC

Cene inseratom: Enostolpna petitna vrsta mali oglasi po Din 1·50 in Din 2·—, veliki oglasi nad 45 mm višine po Din. 2 50, poslana itd. po Din. 4·—.
Pri večjem naročilu popust.
Izhaja vsak dan izvzemši ponedeljka in dneva po prazniku ob 5. uri zjutraj.
Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. štv. 50, upravn. štv. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran. ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase, zagreb 39.011, sarajev. 7563, praške in dunaj. 24.797.

Zahvala.

Minuli so slavnostni dnevi V. katoliškega shoda in pripravljalni odbor smatra za svojo dolžnost zahvaliti se javno vsem p. n. oblastem in uradom, korporacijam, tvrdkam in zasebnikom, ki so ga kakorkoli blagohotno podpirali pri njegovem delu in kljub vremenskim oviram omogočili sijajen potek naše manifestacije.

Izrecno se zahvaljujemo zlasti predsedstvu pokrajinske uprave, predsedstvu višjega deželnega sodišča, dalje višjemu šolskemu svetu za prepustitev šolskih poslopij, komandi dravske divizijske oblasti za prepustitev konj, nosilnic, postelj, zdravstvenemu odseku za Slovenijo za sanitetni materijal in vozila.

Prav posebno zahvalo smo dolžni inšpektoratu državnih železnic in obratnemu ravnateljstvu južne železnice, vsem njihovim gg. uradnikom in uslužbencem, ki so požrtvovalno oskrbeli ogromen promet tisočerih množic po železnici, dalje poštnemu in telefonskemu osobju. Da je zdravstvena služba brezhibno funkcionirala, je zasluga gg. zdravnikov, čč. ss. usmiljenk, medicincev in skautov. Zahvaljujemo se dalje vsem tvrdkam in gg., ki so nam dali v teh dneh na razpolago svoje avtomobile in kočije, gg. lekarnarjem in drožistom za darovana zdravila, gg. hišnim posestnikom, ki so okrasili svoja poslopja.

Končno veljaj naša prav posebna zahvala mestnemu magistratu ljubljanskemu, ki je z vsemi svojimi uradi in funkcionarji podpiral našo prireditev in častno dokazal gostoljubje slov. prestolice. Hvaležni smo globoko požrtvovalnim prostovoljnim rediteljem in zgledno delujoči policiji, ki so sijajno izvedli težko nalogo.

Zahvala pa veljaj slednjič slov. narodu, ki se je odzval našim pozivom po svojih požrtvovalnih krajevnih odborih in s svojim disciplinirnim vedenjem dokazal svojo zrelost in kulturnost!

V Ljubljani, dne 30. avgusta 1923.

Za pripravljalni odbor za V. katoliški shod v Ljubljani.

Univ. prof. M. Slavič,
predsednik.

Gimn. prof. S. Kranjec,
tajnik.

Jernej Hafner,
nač. odseka za zunanje priprave.

Reka izgubljena.

Velikopotezna jadranska politika Italije začenja z onim dnem, ko je italijanski zunanji minister podpisal pogodbo, s katero se odpoveduje kraljevina Italija vsem pretenzijam na posest Tunisa. Z železno doslednostjo in z izredno gibčnostjo se je pognala Italija na morje na levici, z namero, da postane Jadran njena izključna last. Zdelo se je, da bo z žalostno pogodbo v Rapallu ta pravda objadranskih ljudstev vsaj za dogleden čas končana. Daleč za nami je že oni dan, ko so zastopniki jugoslovanske države podpisali rapallsko pogodbo. Toda še vedno glavna načela te pogodbe niso izvršena: Pridobitve, ki jih je dosegla Jugoslavija v reškem vprašanju, so postale predmet novih težkih sporov.

Rapallska pogodba je točno in jasno določala, da se ustanovi svobodna in neodvisna reška država in obe pogodbeni stranki sta se obvezali, spoštovati neskrunjenost te državne suverene tvorbe na vse večne čase. Ljudstvo reškega ozemlja je začelo graditi svojo državo. Izvolilo si je zakonodajno zbornico, zasnovalo je prve osnove samostojne uprave. Toda lepega dne so tuji državljani, Italijani, strmoglavili suvereno ljudsko zastopstvo in so se polastili vlade v reški državi. Ena izmed pogodbenih strank, Italija, je nakrat imela državno oblast Reke v rokah. Formalno se je mogla Italija še izgovarjati, da se nje ne tiče akcija, ki jo je izvedla skupina zasebnikov. Stvarno pa je ugotovljeno, da so ti pustolovci, ki so opustošili cvetoče gospodarstvo reške države in uvedli kruto samosilje nad grudorodnim reškim prebivalstvom, imeli skrivnega podpornika v rimskih vladah. Tako je bila prvič globoko ranjena suverenost reške države.

Kaj je storila v onih zgodovinskih dneh belgrajska radikalno-demokratska vlada? Ali je ožigosala ta vidni prelom rapallske pogodbe? Ali je pozvala Italijo, da uveljavi eno temeljnih načel rapallske pogodbe, da vrne Reki državno suverenost? Mar je priskočila z vsemi razpoložljivimi sredstvi na pomoč reškemu ljudstvu in njega zakonitim zastopnikom? Kaj je storila takratna jugoslovenska vlada? Ničesar ni ukrenila! In od takrat se vedno bolj ruši neodvisnost reške države in vedno bolj se pomika mučeniško mesto v naročje in dejansko oblast Italije.

Stojimo pred zgodovinskimi odločitvami. Mussolini je vposlal jugoslovenski vladi noto, ki postavlja Jugoslavijo pred odločitev: Ali privolite v skupno upravo Reke ali pa anektira Italija reško ozemlje. Tu ne gre več za to, da se primenijo in izvršijo določbe rapallske pogodbe. Za to gre, da se rapallska pogodba bistveno revidira.

V teh zgodovinskih dneh blesti duševni vodja belgrajske vlade s svojo odsotnostjo. Gospod Pašić je v inozemstvu. On želi odložiti odgovornost za izgubo Reke na tuje rame. Naš ministrski predsednik sluti, da bo dejansko uničenje reške države silno vzburkalo slovensko in hrvatsko ljudstvo. Zato se je po priljubljeni navadi podal v zatišje. In iz Belgrada prihaja utemeljena vest, da je naša vlada privolila zahtevi, da preide reška luka v upravo paritetne komisije, ki jo bodo sestavljali odposlanci Italije, Jugoslavije in ... zastopniki fašistovske klike na Reki. Res, rečeno je, da bo to obveljalo le za leto dni. Toda kako težko bo prelomiti dejanski stan po enem letu, težko še posebno, če bomo imeli vlado tako šibkih energij in kratkega vida!

Ti dnevi nam razkrivajo težke politične napake, ki jih je zagrešila sedanja vlada. Reško grudorodno prebivalstvo je z gotovostjo pričakovalo pomoči od strani naše države. Bilo je varano v svojih upih. Mesto da bi se jugoslovanska vlada naslonila na reško ljudstvo in priborila veljavo njegovi zakoniti vladi, se je spustila v pogajanja z Italijo in sicer na način, ki je moral nujno voditi v bistveno revizijo rapallske pogodbe na škodo Jugoslavije.

Samostojnost reške države je dejansko ugasnila. Reška luka preide v navidezno skupno upravo treh držav, a dejansko v posest Italije. Slovenci in Hrvatje stojimo v ozadju in gledamo, kako nam zapirajo vrata v široki svobodni svet.

Ko gledamo Slovenci ta tragični konec reške krize, se zavedamo, da Jugoslavija jasne in energične politike na Jadranu voditi ne bo mogla, dokler Slovenci in Hrvatje ne pridejo v jugoslovanski državi do polne veljave.

Italija in Češkoslovaška.

Rim, 30. avgusta. (Izv.) Dr. Beneš in Mussolini sta razpravljala danes nekatera vprašanja splošne politike. Popolno soglasje se je doseglo v tem, da morajo biti podlaga italijanske in češke politike v Srednji Evropi mirovne pogodbe. Dalje sta se razgovarjala o nekaterih špecijalnih vprašanjih trgovskega značaja in so nekatera taka vprašanja bila tudi takoj rešena.

Vtisi ministra dr. Jankovića s V. katoliškega shoda v Ljubljani.

Belgrad, 30. avgusta. (Izv.) Zastopnik ministrskega predsednika dr. Velizar Janković je danes ob 12. uri sprejel Vašega dopisnika in je bil tako ljubezniv, da mu je dal sledečo izjavo o svojih vtisih na Katoliškem shodu v Ljubljani: Jaz in vsa kraljevska vlada in vsak dober in pravi domoljub smo zelo zadovoljni in vzhičeni nad veličastnim sprejemom Nj. Vel. kralja ob priliki V. Kat. shoda, a prvega v naši novi državi v Ljubljani. Lepi in iskreni pozdravi Slovencev našemu kralju so izgledali kot vulkanski izbruh narodnega razpoloženja in narodne ljubezni do naše dinastije, do vrhovnega poglavarja odnosno do države. Jaz specielno vidim v teh lepih manifestacijah začetek boljših in prijateljskih odnošajev v splošnem med Belgradom in celo Slovenijo. Sodelovanje dr. Korošca pri vseh teh manifestacijah pri udeležbi najvišjega predstavnika države, predstavnikov narodne skupščine in vlade je najboljše jamstvo za intimnejše razmere med najmočnejšo slovensko skupino, jugoslovanskim klubom in vlado v parlamentu in za sodelovanje pri konsolidaciji naših notranjih razmer. Želel bi, da bi se take manifestacije čim pogosteje ponavljale tudi v drugih krajih naše lepe in velike države, posebno tam, kjer so nekateri kraji in državljani desorientirani v vprašanju naših notranjih odnošajev in kjer so bili sistematično zavedeni s pravega pota, ki vodi k njihovi sreči in prospevanju države. Iz takih manifestacij se najlažje porodijo srčni in prijateljski odnošaji med političnimi skupinami, ki imajo iz lastnih interesov svojih pristašev, svojih krajev in skupne domovine dovolj povoda, da se približujejo druga drugi ter sodelujejo in v čim ožjem objemu služijo svoji domovini in svoji državi.

Spor med Italijo in Grško.

Rim, 30. avgusta. (Izv.) Z ozirom na umor italijanskih članov razmejitvene komisije pri razmejitvi med Albanijo in Grško je prišla po poročilu Agencije Stefani laška vlada do prepričanja, da je umor zakrivila grška vlada. Na podlagi te ugotovitve je italijanska vlada naročila svojemu poslaniku v Montagni v Atenah, da zahteva od grške vlade v zadoščenje sledeče:

1. Najvišji grški državni dostojanstveniki se morajo opravičiti pri vladi v Rimu.
2. Vsi člani grške vlade se morajo udeležiti sv. maše zadušnice v katoliški cerkvi v Atenah.
3. V Pireju zbrano celokupno grško vojno brodovje mora izkazati čast italijanski zastavi v navzočnosti v Pirej poslanega italijanskega brodovja.
4. Grška vlada mora glede umora uvesti najstrožjo preiskavo in jo končati tekom 5 dni. Preiskave se bo udeležil tudi italijanski vojni ataše. Za njegovo varnost jamči grška vlada.
5. Krivci se kaznujejo s smrtjo.

Berlin, 30. avgusta. (Izv.) «Vossische Zeitung« poroča iz Tarenta, da je dobil del italijanskega brodovja, ki se je nahajal na vajah v tarentskem zalivu, povelje za odhod v polni bojni opremi v grško vodovje.

Kralj Aleksander v Zagrebu

Zagreb, 30. (Izv.) Danes popoldne po 5. uri se je pripeljal semkaj kralj Aleksander. Obiskal je igrališče hrvatskega akademskega športnega kluba, kjer se je vršil tennis-turnir. Kralj se je pomudil na igrališču 20 minut, nakar se je z avtomobilom odpeljal nazaj na Bled.

Predsednik radikalnega kluba v Mariboru.

Maribor, 30. avg. (Izv.) Iz Rogaške Slatine se je pripeljal v Maribor predsednik radikalnega kluba v narodni skupščini g. Marko Gjuričić. Včeraj dopoldne se je razgovarjal z nekaterimi političnimi osebnostmi. Odbor radikalne stranke v Mariboru o prihodu g. Gjuričića ni bil poučen. V zadnjem hipu je nastalo veliko dirjanje za prvakom radikalne stranke, a g. Gjuričić je odklonil predlagano posvetovanje. Vašemu sotrudniku je Gjuričić izjavil, da je pričakovati jeseni velikih sprememb v naši notranji politiki. Kot predsednik bo zakonodajni odbor sklical še-le par dni pred zasedanjem parlamenta. Nadalje je izjavil, da je sijajni in veličastni potek katoliškega shoda v Ljubljani napravil na vso jugoslovansko javnost velik vtis.

Ukrepi vlade proti g. Radiću.

Belgrad, 30. avg. (Izv.) Vprašanje g. Radića in ukrepi, ki jih namerava vlada podvzeti, postaja vedno bolj aktuelno. V Belgrad je prišel na poziv vlade hrvatski pokrajinski namestnik dr. Cimić, da dobi podrobna navodila, kako se naj zadrži ob priliki izvedbe zakona o zaščiti države proti Radiću in njegovim tovarišem. Poleg tega je prišel na poziv vlade v Belgrad naš londonski poslanik dr. Gavrilović in obiskal dr. Velizarja Jankovića in tudi nekaj drugih ministrov ter podal obširno poročilo o delovanju Radića v Londonu. Zdi se, da je vlada na podlagi tega poročila dobila povod, da more proti Radiću postopati sodnim potom. O tej zadevi je razpravljal ministrski svet na današnji seji. Po seji je namestnik ministrskega predsednika dr. Velizar Janković dal časnikarjem sledečo izjavo: Po opravljenih tekočih vprašanjih na današnji seji ministrskega sveta, ki je trajala od 5. do 9. zvečer, je notranji minister podal izčrpno poročilo o krivdi g. Radića in njegovih tovarišev in predložil celo vrsto ukrepov, ki bi se naj v tem vprašanju podvzeli. Ministrski svet je po vsestranskem pretresu tega vprašanja, ko je zaslišal poročila od zunaj in od dr. Cimića, odobril predloge notranjega ministra.

MINISTER ZA TRGOVINO V LJUBLJANI

Belgrad, 30. (Izv.) Nocoj je odpotoval v Ljubljano k otvoritvi III. velesejma minister za trgovino in industrijo dr. Kojić.

Manjšinsko šolstvo na Mažarskem.

Budimpešta, 30. avg. (Izv.) Naučni minister je izdal naredbo glede manjšinjskih šol. Določene so tri vrste šol: 1. Šole, na katerih je učni jezik dotične narodne manjšine, vendar pa se mažarščina poučuje kot obvezni predmet. 2. Šole, na katerih se deloma poučuje v mažarščini, deloma v jeziku narodne manjšine. 3. Šole, na katerih je učni jezik mažarščina, jezik narodne manjšine pa obvezen predmet. Verski pouk se povsod vrši v maternem jeziku.

VOLITVE NA IRSKEM.

Dublin, 30. avgusta. (Izv.) Pri volitvah so dobili, kolikor je doslej znano, vladni pristaši 27 mandatov, republikanci 9, neodvisni 7, delavska stranka 14 in stranka kmečkih najemnikov 4 mandate. De Vohre je dobil trikrat toliko glasov, kolikor jih je za izvolitev potrebnih.

PRISTNA SCHOLLER VOLNA ZA STROJNE PLETILNE IN ROČNA DELA TOVARNIŠKE ZALOGA GASPARI & FANINGER MARIBOR ZIMSKA TRIKOTIŽA VSEH VRST.

Bo zdaj kaj bolje . . .?

Kdor je videl v nedeljo nastop naših organizacij, je moral dobiti o nas Slovencih visoke pojme. Ta množica! Te zastave! Velikansko! Sijajno . . .! Kdor pa je slišal v torek statistiko o pijančevanju v referatu dr. Srebrniča, ta je moral glavo povesiti . . . Te številke . . .! Nikar ne prikrivajmo naših napak; s tem ne bomo rešili svoje časti! Priznajmo: Statistika je grozna . . .!

Ta statistika nam kliče vsem: **Bolj na globoko! Bolj temeljito, da dvignemo narod iz njegovih moralnih nižin!**

Krepko je dvignil katoliški shod glas za treznost. Prodrlo je prepričanje — še davno ne pri vseh, pač pa pri tistih, ki so imeli pri katoliškem shodu nekaj besede — da je vprašanje pijančevanja, oziroma treznosti jedro in kardinalna točka, okoli katere se suče sreča in nesreča, blagostanje in nazadovanje, prerod in propad našega ljudstva. »Versko-nravni prerod!« je bilo geslo katoliškega shoda. Izvrstno! Toda če se ne lotimo dela za treznost z vso resnobo, molčimo o versko-nravnem prerodu! Z besedami ga ne bomo izvršili. **Dela je treba!** Resnega, krepkega, vsestranskega dela! Dela in d e l a v c e v! Ne enega, ampak sto, tisoč in več! Dokler bo to gigantsko delo opravljal, te tisočletne, v ljudstvu do dna ukoreninjene napake odpravljal en sam ali le par ljudi, dokler bo množica inteligence stala hladno ob strani, toliko časa ne more biti bolje. Mi propadamo! Gmotno, fizično in moralno. To so poudarjali govorniki na katoliškem shodu, to govore številke . . . Pri nas je silno veliko dela, piše, govori, debatira in organizira, a hodimo le bolj v krogu okoli vrele kaše, a kaše same, jedra vsega zla, se ogibljemo. Vsak skuša narod po svoje osrečevati, tam pa ne poprimejo, kjer bi se dalo največ narediti. Zato kljub tolikemu kulturnemu delu propadamo.

Tako je bilo doslej. Katoliški shod pa je spregovoril o tem jasno in glasno besedo. Resolucije so krepke. »Ves narod, vse prizadete kroge: oblasti, županstva, duhovščino, učiteljstvo, zdravnike, vsa prosvetna in verska društva slovesno pozivlje, prosi in roti, naj z vsemi silami in z največjo resnobo delajo za treznost.« Ali bo torej z našim delom v bodoče kaj bolje? Upajmo, da vendar!

V tem smislu je govoril na občnem zboru »Svete vojske« v torek popoldne v Ljudskem domu predsednik te organizacije. Udeležba je bila zadovoljiva — kljub temu, da je bil prostor zborovanja po pomoti dvakrat napačno naznanjen, kar je nekatere zmotilo, da ga niso mogli najti. Tistih pa, ki pravijo, da naše metode niso prave, ni bilo, da bi nam povedali kake boljše . . .

Občni zbor je bil izreden, zato ni bilo običajnih poročil, ampak samo razgovor o bodočem delu in volitev odbora.

Predsednik omenja težave, ki jih ima delo za treznost. Večina slovenske zemlje je vinorodna. To se ne da čez noč prenarediti, vina se veliko pridela, izvoziti ga ni mogoče, nekam mora iti. Poleg tega se še brezvestni politični demagogi (samostojneži) ljudstvu laskajo s tem, da mu omogočajo z žganjem do grla se zaliti. — Pa ko bi se delalo na tem polju, bi se že nekaj naredilo! A koliko jih dela? Ko bi vsaj en cel človek! Pa še tega ni. Neka organizacija ima v centrali 70 delavcev, mi še odbora ne moremo skupaj spraviti. Vsak se brani: sem že tako zaposlen! Naše glasilo »Prerod« se pač javno kritikuje, da bi se vanje pisalo, tega pa ne! Dva meseca ni prišel noben prispevek za list, to je dovolj značilno! Izdali smo plakate proti pijančevanju, da bi bila ž njimi poplavljena cela dežela, smo jih poslali v vsako župnijo in občino. A tega plakata razen na kolodvorih skoro nikjer ni videti. Še tega se jim ni ljubilo izobesiti! Lahko bi bilo našteti še več in bolj kričečih dokazov, kako se je to najvažnejše delo omalovaževalo, preziralo in oteževalo, pa bodi s tem tukaj prizanešeno.

Naše delo je obupno težavno. A kljub temu, da nam je bilo že mnogokrat za obupati, ne obupamo, in še vedno upamo, da bo bolje, da bo nazadnje led prebit in da bodo prihodnji rodovi želi sad našega truda.

Vkljub vsem neskončnim težavam ni res, kar hočejo nekateri zlohotneži trditi, da ni nobenega uspeha. Kaki uspehi so pa drugod? Socialno vprašanje rešuje legijon ljudi — vsa čast jim! — pa kakšni so uspehi? Vedno večji kapitalizem! Uspeh je, da se o alkoholnem vprašanju dane svsepovsod govori in piše. Uspeh je zlasti to, da se mladina po naših šolah poučuje o alkoholizmu in se bo z novim šolskim letom še bolj. Uspehi so gotovo tudi še drugod, a niso znani. Župnik Omahen iz Osilnice na hrvatski meji je povedal na shodu, kakšen nered je glede gostilen in plesa na Hrvatskem, vse drugače kakor pri nas. Pritisk »Svete vojske« na oblasti vendar mnogo izrodkov prepreči. Ni vse in ni povsod, kakor bi želeli. A tega nobeden ne ve, kako bi bilo po vojski, ko bi »Sveta vojska« ne bila neprestano nad oblastmi z zahtevo, da naj čuvajo red. Uspehi pa bi bili seveda že vse drugačni, ko bi ne bilo vojske, ki je naše delo uničila, ljudske strasti pa, zlasti poželjivost po pijači, do skrajnosti razpalila.

Odslej bo treba nam katoličanom bolj za to delati, ker imamo — hvala Bogu — konkurenco. Pristaši drugega mišljenja so za treznost delali seveda še veliko manj kakor mi. Zadnji čas pa so nastavili društvo (»Naše srce«), ki ima nalogo delati tudi proti pijančevanju. Mi jim le želimo mnogo uspeha na tem polju. Imamo pa tudi »stalni odbor« za pobijanje pijančevanja. Naša katoliška čast bo zahtevala, da ne bomo za drugimi zaostajali!

Nato se je pričel razgovor. Zborovalci so pokazali veliko zanimanje za stvar treznosti. Stavili so se mnogobrojni predlogi za boj proti pijančevanju, ki jih ni mogoče vseh tu navesti, prinesel jih bo »Prerod«. V debato so posegli gg.: župnik J e ž e k, rektor P. K o p a t i n, župnik O m a h n, učitelj V e r d i n, župnik M r k u n, P. P e r i c a iz Splita, neki župnik iz Dalmacije, zdravnica dr. Amalija Š i m e c, poslanec S t a n o v n i k, kaplan P a v l i č, zdravnik dr. M e r š o l j, P. P r i s t o v, misijonar Z d r a v l j i č, neka Belokranjica, župnik D r e š a r, gospodična P e t r i č, kaplan K l e m e n č i č, dr. Srečko Z a m j e n.

V odbor so bili izvoljeni: Dr. B r e c e l j, J. K a l a n, Franja P e t r i č, dr. Ivo P i r c, Leopold P u h a r, dr. S r e b r n i č, dr. Amalija Š i m e c, dr. Srečko Z a m j e n, katehet Z a p l o t n i k. — Po deželi se nastavijo zaupniki. S tem je bil občni zbor končan.

Bližnja bodočnost bo pokazala, bo li odslej kaj bolje, nam je li versko-nravni prerod naroda resno mar ali ne . . .

Poravnajte naročnino!

Tržaško pismo.

Trst, 28. avg.

Novi tržaško-koprski škof dr. Alojzij Fogar se pripelje v Trst dne 27. oktobra. Slovesno ustoličenje se bo vršilo dne 3. novembra, na praznik tržaškega patrona sv. Justa.

Brezposelnost in izseljevanje. Že večkrat smo imeli priliko poročati o gospodarskem propadanju Trsta, katerega (propadanja) najusodnejši znak je brezposelnost. Na tisoče delavcev je brez dela in posla, v njih družinah vladajo pomanjkanje, beda in glad. V revščino je pahnila mnogo družin tudi redukcija uradništva po uradih, kakor tudi po privatnih trgovskih in industrijskih podjetjih, ki so bila k tej redukciji prisiljena vsled zmanjšanega delovanja in prometa. Če se je gospodarski položaj v zadnjih mescih za spoznanje zboljšal, je to zboljšanje tako malenkostno, da je le pičlo število že odpuščenih delavcev imelo od tega korist. Fašistovski in nacionalistični časopisi tolažijo ljudstvo, katerega obup si daje odduška z glasnim zabavljanjem, da bo fašistovska vlada vsemu temu odpomogla. Ladjedelnice se bodo zopet odprle, začele se bodo graditi nove ladje, veliki plavži v Škednju se bodo zopet zakurili itd. A to so dnevne tolažilne vesti v teh časopisih. Delavstvo pa tem lepim besedam nič več ne veruje. Spoznalo je, da so Italijani veliki v besedah in obljubah, do dejanj pa v največ slučajih ne pride. Po teh obljubah bi človek pričakoval, da bo v kratkem času v Trstu konec brezposelnosti in da se zopet začne zlata doba. Toda resničnost je vsa drugačna. Plavži propadajo in v ladjedelnicah, kjer je bilo zaposlenih na tisoče delavcev, dela par sto ljudi. Kot rečeno ljudje lepim obljubam več ne verujejo in zato so se začeli izseljevati. Delavci so zgubili upanje v bodočnost Trsta. Ta misel, da je Trst zgubljen, je prodrla v najširše kroge. Trumoma hodijo iskat ljudje kruha v tujino, na Francosko, v Švico, Romunijo, zlasti pa v Ameriko. Pa ne samo iz Trsta in bližnje okolice, ampak iz cele pokrajine, iz Istre, Krasa, Notranjskega, Goriškega, Furlanije, od vseh strani prihajajo ljudje v Trst, odkoder se odpeljavajo v tuji svet. Seveda jih gre največ v Ameriko. Še več jih bi pa šlo, če bi ne bilo število izseljencev, ki se smejo iz Italije priseliti v severne ameriške države, že doseženo. Na vse mogoče načine si prizadevajo ljudje, kako bi prišli v ta del novega sveta. Vsakikrat, kadar odpluje kakšna ladja iz Trsta v Newyork, najdejo skrite med ogljem ali kjersibodi ljudi, ki se hočejo na ta način vkotrabantiti v Ameriko. Mnogi se zaposlijo na parobrodih kot kurjači ali sploh delavci, ko pa pridejo v Ameriko, dezertirajo in se več ne vrnejo. Zgodilo se je že, da je toliko kurjačev dezertiralo, da bi se ladja ne mogla vrniti v Evropo, če ne bi najela paroplovna družba tujih, zlasti črnih kurjačev. Zato pa je vlada tudi izdala stroge naredbe proti tem dezerterjem. — Znano je, da Amerikanci ne vidijo radi Italijanov, zlasti ne onih iz južnih pokrajin; naše ljudi pa radi sprejemajo. Ne smatrajo jih namreč za Italijane, ampak za bivše avstrijske podanike. Radi jih pa imajo tudi zato, ker so dobri delavci. — To izseljevanje je žalostno ne samo zato, ker je znak gospodarskega propadanja, ampak tudi iz nacionalnega stališča. Naš primorski Slovan ni bil nikdar vajen, iskati si kruha v tujini. Trst je bilo tisto mesto, ki je dajalo vsled svoje ugodne geografične lege in kot gospodarskih emporij prebivalcem svojega zaledja zaslužka. In da imajo ravno prebivalci zaledja do tega zaslužka kot prvi in pa kot tisti, ki z vedno novim pritiskom osvežujejo njegovo življenjsko moč, največjo pravico, to mora priznati vsak nepristranski in pošten človek. Ta naravni red pa je danes prevrnjen in na glavo postavljen. Domačin, ki ima iz zgoraj navedenih vzrokov in pa vsled stoletnega bivanja na tej zemlji neoporečno pravico do tega prava, mora danes zapuščati svojo zemljo, ki mu je dajala zaslužek in njegovo mesto zavzema tujec. Na tisoče jih je prišlo iz vseh pokrajin Italije, zlasti iz južnega dela in so deloma s svojo konkurenco, deloma s političnim pritiskom odjedli domačemu delavcu, v kolikor je še bil zaposlen pri razpadajočem gospodarstvu, vsakdanji kruh. — Da morejo naši izseljenci plačati ogromne prevozne stroške, se mora večji del njih zadolžiti. Torej škoda vrhu škode. Ker je to izseljevanje zavzelo tak obseg in ni upanja, da bi ponehalo, ampak bo še rastlo, menimo, da bi bilo dobro, če bi se kaj ukrenilo, da bi ti izseljenci ne bili prepuščeni samim sebi in da bi se ta tok organiziral, da se v narodnem in gospodarskem oziru reši, kar se rešiti da!

Mussolinijev brat v Budimpešti. Medtem ko pritiska Benito Mussolini na jugoslovansko komisijo, da mu preda Reko, mešetari v Budimpešti njegov brat komendatore Arnaldo Mussolini. Ta Mussolini, ki je prevzel po svojem bratu, ko je ta postal ministrski predsednik, glavno uredništvo lista »Il Popolo d'Italia« je bil, po vesteh italijanskih časopisov poslan v važni politični misiji na Ogrsko, kjer se te dni nahaja.

O obisku Beneša v Rimu pišejo te dni mnogo italijanski časopisi. Najprvo so javljali, da prihaja Beneš v Rim, da posreduje med Italijo in Jugoslavijo zaradi reškega vprašanja. Sedaj pa to zanikujejo in pravijo, da je obisku namen razgovor o razmerju med Italijo in Malo antanto in pa zlasti o ogrskem vprašanju. Razgovarjali se bodo tudi o tesnejših gospodarskih stikih med Češkoslovaško in Italijo.

Pevski zbor Učiteljske Zveze pod vodstvom kapelnika Srečka Kumarja priredi meseca septembra slovenske koncerte v Vidmu, Benetkah in Bolonji, med božičnimi počitnicami pa v Rimu, Firenci in Milanu. Pogumnemu zboru, ki ponese prvikrat med Italijane lepoto naše pesmi, želimo obilo uspeha!

O razkolu med italijanskimi socialisti smo bili pred kratkim obširneje pisali. Takrat smo bili javili, da se je Generalna delovna zveza (Zveza strokovnih društev), ki je bila enkrat moč in jedro socialistične stranke, po svojih predstavnikih posl. D'Aragona in Buozzi odzvala povabilu Mussolinija, ki je v svojem zadnjem govoru v parlamentu rekel, da bi bil pripravljen pod gotovimi pogoji sodelovati z zastopniki organiziranih delavcev. Pogoji so bili: popolna neodvisnost od socialistične stranke, odpoved razrednemu boju in internacionali, torej popolna odpoved socializmu. Te dni se je vršil v Milanu kongres te Zveze, ki naj odloči v tem oziru. Maksimalisti so se vzdržali glasovanja. Zato je dobila resolucija, ki je za sodelovanje, večino. Resolucija proklamira popolno neodvisnost Zveze od vsake politične stranke in vlade ter se izreka za »tehnično« in ne za politično sodelovanje. — Kmalu bomo torej videli one nekdaj

Edgar Allan Poe:

Znameniti doživljaji Arturja Gordona Pyma.

(Dalje.)

Petindvajseto poglavje.

Zdaj smo se torej nahajali sredi širnega in pustega antarktičnega morja, v širini več kot 84 stopinj, na krovu krhkega čolna in z edino zalogo treh želv! Kmalu je morala nastopiti dolga tečajna zima. Bil je zadnji čas, da se zediniva o smeri. Opazila sva na obzorju šest ali sedem otokov istega otočja, ki so ležali pet ali šest milj vsaksebi. Nisva pa imela veselja pristati. »Jane« je priplula od severa in je kmalu prekoračila najmrzlejše ledene kraje. Kakor se to dejstvo malo strinja z oficielnimi nazori, tako močno jo potrjuje naša izkušnja. Vrniti se bi bilo torej nespametno, posebno tako pozno v letu. Ostala je le ena nada. Sklenila sva pogumno krmariti na jug. Tam je bila možnost, da odkrijeva nove pokrajine in največja verjetnost, da naletiva na še milejše podnebje.

Doslej je bil antarktični ocean, kakor tudi arktični, docela brez hudih neviht in visokega valovanja. Toda čoln je bil tudi v najugodnejšem slučaju le zelo slabotno plovilo in celo precejšna njegova velikost ni na tem nič izpremenila. Zato smo se potrudili, da napravimo iz njega tako močno plovilo, kakor so pač skromna sredstva dovoljevala. Čoln je bil sezidan iz skorje neznanega drevesa. Po sredi je bil iz vrbja, ki je posebno uporabno. V celem je bil 50 čevljev dolg, 4 do 6 čevljev širok, 4 in pol čevlja globok. Torej se je razlikoval znatno od plovil ostalih južnomorskih otočanov, v kolikor so znani civiliziranim narodom. Nikdar niso znali neuki divjaki, kakršni so bili, zgraditi takih čolnov. In res! Zvedela sva nekaj dni zatem od ujetnika, da so čolne zgradili prebivalci nekega jugozapadnega otočja ter da so slučajno prišli v posest naših barbarov. Nismo mogli dosti zavarovati čolna. Nekaj velikih razpok blizu obeh koncev smo srečno zamašili s capami volnenega jopiča. Kar je bilo jermenov odveč (in takih je bilo mnogo), smo uporabili za upostavitev nekakšnega okvirja ob sprednjem čolnovem delu, ki naj bi zlomil naval valov na tem mestu. Dve vesli sta tvorili jadernika, na vsaki strani eno. Tako smo prištedili jaderne drogove. Med veslima sva napela jadro iz srajc. To je bilo precej težavno, ker nama pri tem divjak ni prav nič pomagal, dasi je bil pri vsem prejšnjem delu precej poraben. Pogled na platno je kaj čudno vplival nanj. Ni ga bilo mogoče pregovoriti, da bi se dotaknil tkanine ali se ji vsaj približal. Ko sva ga hotela prisiliti, se je stresel in vriščal v najglobljі bojazni: »Tekeli-li! Tekeli-li!«

Zdaj smo bili dokončali vse priprave za dobro držanje čolna. Zaenkrat smo pluli proti jugovzhodu; pri tem smo jadrali na vetrni strani mimo najjužnejšega otoka prej omenjene skupine. Ko se nam je to posrečilo, smo obrnili ladjo naravnost proti jugu. Vreme je bilo neprijazno. Stanoviten in zelo rahel veter je vel od severa, morje je bilo gladko in vedno je bil dan. Nikjer nismo opazili ledu. Videl ga že nisem, odkar smo zapustili širinsko stopinjo Bennetsovih otokov. Saj je bila voda tu vsepovsod preveč gorka, da bi nastale ledene škrilі ali polja. Zaklali smo najtolstejšo želvo. Dala nam ni le hrane, temveč tudi obilico sveže vode. Tako smo jadrali mogoče sedem ali osem dni v isti smeri, ne da bi se kaj pomembnega dogodilo. V tem tednu smo gotovo prodrli zelo daleč na jug, ker je veter vel neprestano v naši smeri in nas je neprenehoma nesel močan tok sabo.

Datiranje naslednjih zabeležk ni natančno. Rabil sem date le zato, da razločneje popišem dogodke.

1. marca. Mnogo znamenitih prikazov nam je javilo, da začenjamo prodirati v novo in čudežno kraljestvo. Stalno je bilo videti na obzorju kakor goro visoko steno svetlosivega dima. Včasih je zaplapolala v ogromnih progah proti nadglavišču, nato se je spet bajno hitro premikala od zapada k vzhodu, od vzhoda k zapadu in naposled spet zgradila dolg in enakomeren greben. Skratka, igrala je vse menjajoče se oblike polnočne zarje. Višina dima je znašala okoli 25 stopinj, kakor smo jo videli od nas. Morje je postajalo vsak trenutek gorkejše; nismo mogli spregledati močno spreminjanje morske barve.

2. marca. Danes se nama je posrečilo da sva po ponovnem izpraševanju zvedela od ujetnika mnogo podrobnosti o morilskem otoku, tamošnjih prebivalcih in navadah. Vendar ne bom dolgočasil čitateljev z njimi. Naj omenim le nekaj okolnosti. Otočje je tvorilo osem otokov. Vsem je vladal kralj Tsalemon ali Osalemun, ki je bival na najmanjšem. Črne kože, s katerimi so bili ogrnjeni vojščaki, so bile od ogromne živali, ki je živela le v neki dolini blizu kraljevskega dvora. Otočani so umeli graditi le splave. Omenjeni štirje čolni so prišli po naključju v njihovo posest, kakor sem že povedal. Najin divjak se je zval Nunu. Ni poznal Bennetsovih otokov. — Morilski otok se je imenoval Tsalal. Začetni črki besed: »Tsalemon« in »Tsalal« so sličile zategnjenemu sikanju, ki ga niti oddaleč nisva zadela vzlic ponovnim poizkusom. Sikanje je odgovarjalo natančno glasu črne bobnarice, ki sva jo ujela na gori. Pri begu je ravno tako siknila.

3. marca. Voda je bila presenetljivo vroča; njena barva je hitro prešla iz prozornega k mlečnemu in gostemu. V bližini je bilo morje povečini gladko in nikakor ni ogrožalo čolna. Toda na začudenje se je javil na vodni površini v različnih razdaljah na levi in desni pogosto nekakšen hipen krč, in vsakikrat je pred valovanjem močno zaplapolal dim na jugu.

4. marca. Danes sem hotel povečati jadro, ker je sapa od severa znatno pojemala. V ta namen sem vzel bel robec iz žepa Nunu je stal pri meni. Ko mu je platno slučajno zavelo v obraz, je kmalu dobil strašne krče. Nato je postal zaspan in otopel; neprestano je mrmral: »Tekeli-li! Tekeli-li!«

(Konec sledi.)

krvoločne socialiste, ki so še pred par leti dvigali bakljo revolucije, krotko zobati iz Mussolinijevih jaslij. Voditelji so popolnoma zatajili svoja socialistična načela. Kaj ostane še od edino zveličavnega marksizma? Ubogi socializem, kako mizerno figuro igraš!

Iz zunanje politike.

* *Patriarh Tihon*, ki ga je vlada iz zapora izpustila, vrši službo božjo ob vsaki bolj svečani priliki in tudi propoveduje. On podčrtuje misel, da mora cerkev biti popolnoma apolitična. Cerkev, v kateri služi, je baje vedno polna. Patriarh ne priznava razkolne «žive cerkve«, pa tudi ne monarhistične ruske cerkve v inozemstvu. Kakšno stališče zavzema patriarh napram sovjetski vladi in narobe vlada napram njemu, se ne da točno ugotoviti. Eni pravijo, da hoče vlada potom patriarha pridobiti zase verno ljudstvo, drugi ugibajo zopet drugače. Trdi se celo, da patriarh namerava z dovoljenjem sovjetske vlade jeseni sklicati cerkveni zbor, da obsodi razkolne cerkve in uredi cerkveno življenje v smislu lojalnosti napram sovjetski oblasti.

Politične vesti.

+ *Pravljice iz «Jutrove« dežele.* Glasilo gospoda dr. Žerjava je svoje komentarje h katoliškemu shodu zaključilo s člankom in raznimi noticami, ki naj predstavljajo nekak povzetek shoda in značijo njega pomen. Gospodje pa niso mogli v svoji nervoznosti počakati, dokler se objavijo resolucije kotoliškega shoda, oziroma so nanje popolnoma pozabili, vsled česar so njihova modrovanja en sam kup prazne slame. Tako n. pr. melje uvodničar sledeče fantastične trditve: da sta katoliški shod «obvladovala reakcija in katoliški kapitalizem«, da je «vse takozvano krščanskosocialno gibanje ostalo zatajeno«, da je shod pomenil «akcijo proti socializmu«, da je «klerikalizem končno zopet pristal na stari družabni red« itd. Mož je popolnoma izkrivil prekrasni dr. Ušeničnikov govor, resolucij pa seveda poznal ni, ker so izšle v «Slovencu«, ko je gospod «Jutrov« uvodničar po trudapolnem delu že legel spat. Ko se je zopet zbudil, je bral, kako je katoliški shod obsodil moderni mamonizem in kapitalizem, ki vodi do razrednega boja, kako poudarja, da mora biti delo in ne kapital podlaga za pravično ureditev družabnih razmer, kako smatra za odgovarjajoče dostojanstvu delavca kot človeka in kot sotrudnika podjetnikovega, da je deležen tudi čistega dobička obrata, in kako pozivlja katoliško inteligenco, da pripravi katoliško javnost za smotren in požrtvovalen boj proti modernemu mamonizmu in kapitalizmu. To je pa revolucija — vzklikne gospod člankar «Jutra« — jaz sem mislil, da se bodo klerikalci izrekli za reakcijo, pa so se za odločni boj zoper kapitalizem! Kaj narediti? Kaj drugega, nego napisati jutri drug uvodnik, v katerem se bo črno na belem dokazalo, da so klerikalci sami jakobinci, da so državi nevaren element in da mislijo na prevrat! Če bi bili gospodje demokratje na vladi, bi že priporočali obznano zoper klerikalne prekucuhe, ki si upajo na katoliškem shodu sklepati take resolucije.

Dnevne novice.

— **Ekspozitura »Slovenčeve« uprave na Velesejmu** posluje počenši v soboto popoldne vsak dan ob glavnem vhodu na desno (poleg pošte) in sprejema naročila na inserate ter nove naročnike na »Slovenca«. Ondi je tudi naprodaj dnevnik »Slovenec«.

— **Po katoliškem shodu.** Včeraj smo v svojem poročilu o zadržanju oblasti in ljubljanskega občinstva povodom V. kat. shoda priznalno in pohvalno omenili vstrežljivo in kulantno postopanje železniške uprave, tako državne kakor južne železnice, pripomnili smo pa po informacijah udeležencev katoliškega shoda, da je par »podeželskih železniških uradnikov zadrževalo vlake«. G. Jernej Hafner, načelnik odseka za zunanje priprave V. kat. shoda nam pa sporoča, da je bil povod zamudam par vlakov edinole tehniška nemožnost, nikakor pa ne nagajivost. To pojasnilo vzamemo naznanje s tem večjim veseljem, ker se zavedamo, da ste železniški upravi v Sloveniji povodom V. kat. shoda dokazali, da zmorete več nego je smatralo za možno samo železniško ministrstvo. To je za slovenske železničarje nad vse častno spričevalo in prireditelji kakor udeleženci katoliškega shoda so jim za njihovo požrtvovalno delo nad vse hvaležni.

— **Poglavje o točnosti.** »Jutro« je serviralo svojim bralcem debelo laž, da se je sprevod ob 5. kat. shodu zakasnil za celo uro, dasi se je začel pomikati, kakor napovedano, ob 7. uri in se je le glava na poti od opernega gledališča do justične palače toliko časa zadrževala, da je prispelo v palačo Nj. Veličanstvo »Jutro« se je z očitkom netočnosti spustilo na jako opolzla tla, opolzla seveda ne za prireditelje kat. shoda, kakor za »Jutrove« vzornike v disciplini za Sokole. Ali so gospodje okoli »Jutra« že pozabili, kaj so doživeli udeleženci slovenskega sokolskega zleta v Mariboru l. 1920? Sprevod se je tam zakasnil za celi dve uri ali še več, ker telovadci dopoldanskih skušenj niso končali ob pravem času. Zakaj pa v tem pogledu niso bili točni, bodo gospodom vedeli povedati marsikatero trpko Stane Vidmar in njegovi pomočniki. Radi zamude pri sprevodu se je popoldanska prireditev pričela tako pozno, da so dve vaji izvajali v mraku, da jih ljudje sploh videli niso. Vse to so storili Sokoli seveda v povzdigo ugleda slovenstva in sokolstva v Mariboru. Pa ni treba niti seči do l. 1920 nazaj! Lani ob vsesokolskem zletu se je zakasnil naraščajski sprevod za poldrugo uro, veliki nastopi na zletišču pa tudi niso bili vselej točni. Gospodje, slovenski pregovor pravi: Pometaj...

— **Značilno.** »Slovenski Narod« je čutil pred katoliškim shodom potrebo, opozoriti svoje somišljenike, da se proti udeležencem katoliškega shoda vedejo dostojno, posebno proti kmetom. Ta opomin je zelo značilen za »Slovenski Narod« pa tudi za jaro gospodo, ki ga bere.

— **»Nova vera«** se tudi po Katoliškem shodu prodaja. Izvod po 1 Din, na 10 skupaj eden za nameček. Zaloga je v »Dobrodelni pisarni«. Razširi naj se med mase ljudstva po deželi, a posebno še po Ljubljani, ki je »Nove vere« najbolj potrebna, zato da ostane — pri stari.

— **Upokojen** je g. generalštabni podpolkovnik Rudolf M. Lukanc.

— **Trbovlje.** V noči od srede na četrtek je bil izvršen na rudniško električno centralo dinamitni napad, ki pa je ostal brez večjih posledic. Težko ranjen je bil paznik Stepišnik. Streha na poslopju je razdejana, šipe pobite in poškodovan en kotel. Uvedena je preiskava. V četrtek je došlo v Trbovlje vojaštvo. Aretiranih je 30 rudarjev, večinoma nevtralcev.

— *Požar na Vrhniki.* Dne 29. avgusta ob pol treh zjutraj je izbruhnil v kozolcu posestnika Franca Jurce na Vrhniki požar, ki se je hitro razširil na bližnji skedenj in na skladišče trgovca Rudolfa Rutnerja. V skladišču je bilo več sodov bencina, petroleja in strojnega olja. Jurca in Rutner sta hotela to rešiti iz že gorečega skladišča. Naenkrat pa je na oba padel z goreče strehe velik tram in ju težko poškodoval. Oba so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. K požaru je takoj prihitelo vrhniško gasilno društvo. Škoda znaša nad pol milijona kron. Sumijo, da je bilo zažgano.

— **Umrla** je na Bledu dne 28. avgusta, zadeta od kapi dvorna dama gospa Danica Hristićeva. Truplo so prepeljali v Belgrad. Pokojnica je bila zelo plemenita žena.

— **Begunje, Gorenjsko.** Dne 29. avgusta ob 10. dopoldne je nenadoma izbruhnil ogenj v Begunjah pri »Lebarju«. Goreti je začelo na podu, kjer je bilo seno in slama. Cementna opeka na predkratkim pokriti strehi je strahovito pokala in kosci so odletavali na vse strani. V par minutah smo gledali velikanski plamen, ki je hotel uničiti ne le hiše, ki je s podom pod isto streho, ampak tudi sosedne hiše. Domači gasilci so hitro prihiteli na pomoč, pa tudi iz Hlebec. Kmalu so omejili vpliv ognja. Oteli so hišo in vse sosede. **Zgorel pa je domač 5 letni deček,** ki so ga našli med senenim pepelom. Nekteri menijo, da je on zažgal, drugi pa, da je kriv požara neki mlaopriden deček. Škoda je seveda velika.

— **Vprašanje na poštno ravnateljstvo.** Prejeli smo: Objavljeno je bilo, da imajo poštni uradi, ki niso obmejni, sprejemati železni drobiž. Zakaj potem poštni uradi na deželi sprejemanje tega drobiža odklanjajo? Ali naj poštnemu ravnateljstvu take poštne urade naznanimo?

— **Gasilno društvo Stožice** praznuje dne 2. septembra 1923 ob 3. uri popoldne 15 letnico obstoja z ljudsko veselico in župno vajo na vrtu g. Iv. Pečnika (pri Urbančku) v Stožicah. Vstopnina prosta. Vsi vljudno vabljeni.

— *V Kranju* je umrl 29. t. m. g. dr. Vladislav Štempihar. Pokopali ga bodo danes popoldne.

— **Neenaka pravica.** V Zagrebu je zaprla policija krojača Mokrovića zaradi oderuštva, ker je izposojal denar uradnikom, obrtnikom itd. po 10 procentov. Zagrebške banke zahtevajo pa po 20, po 30, v Belgradu tudi po 50 procentov za izposojeni denar, pa še ni bilo slišati, da bi bilo katero zaprli.

— **Na drž. realni gimnaziji s slovenskim in nemškim učnim jezikom v Ljubljani,** Beethovnova ulica, se bo vršilo vpisovanje učencev, ki se bodo nanovo javili za vstop v I. razred, v ponedeljek, 10. septembra t. l. od 8. do 9. ure, nakar se takoj prično sprejemni izpiti za te učence. Učenci naj se javijo v ravnateljevi pisarni v spremstvu staršev ali njihovih namestnikov ter prineso s seboj krstni list in zadnje izpričevalo ljudske šole. Vpisovanje repetentov I. razreda in učencev II.—VIII. razreda bo v torek 11. septembra od 10. do 12. ure. Šolsko leto se prične v sredo 12. sept. ob 8. zjutraj s službo božjo, redni pouk pa v četrtek 13. septembra ob 8. Ker se zavod stopnjoma slovenizira, bo učni jezik v šolskem letu 1923—24 v I.—III. slovenski, v IV.—VIII. nemški.

— **Požar na Lavrci.** Dne 29. avgusta je pričela goreti hiša posestnika in gostilničarja Pirc, vulgo Miha na Lavrci. Dasi sta precej nastopili požarni brambi z Lavrce in z Barja, je požar upepelil hišo, hlev in skedenj. Vrlim gasilcem se je posrečilo požar lokalizirati. Ob pol 12. ponoči so gasilci dovršili svoje delo.

— **Manjka dimnikarja** v kamniškem okraju. Nujno bi bil potreben še eden. Po cele mesece preteče, da ni nikogar v spregled. Prosimo okrajno glavarstvo, da posveti tej zadevi več pozornosti. Vsaj tja, kjer je naročeno, naj dimnikar redno prihaja in se drži postavne tarife. Nevarnost požara dandanes ni malenkost.

— **Rop v Gornji Bistrici.** Neznanec male postave, debelega obraza, pristriženih brk, dolgih nog, bos, ki si je namazal obraz s sajami in je nosil narobe obrnjen suknjič, strgan klobuk in strgane hlače, ki je imel za pasom vtaknjen velik kuhinjski nož, v roki pa držal drugega, je z grožnjo smrti izsilil Mariji Krajčič iz Gorenje Bistrice 880 K.

— **Velik vlom v Dubrovniku.** Škoda znaša 4 milijone kron. Neznani zlikovci so vlomili v noči od 25. na 26. avgusta v stanovanje Friderika Glavića v Dubrovniku in odnesli zlatnine in dragocenosti v vrednosti do 4 milijone kron.

— **Tatvine in vlomi.** Družbi »Obnova« na Fužinah je bilo ukradeno 60 kg težko železno dvigalo, vredno 6000 K. — Gostilničarju Jožefu Lampretu na Fužinah je bilo ukradeno 8000 K vredno kolo znamke »Puch«. — Posestniku Frančišku Podbregarju v Ojstriški vasi je bilo ukradenih 5000 K in čevlji, vredni 1200 K. — V Kuvačevcu sta bila ukradena dva konja. — 2000 K vredna obleka je bila ukradena Ivanu Tomšiču v Mali Račni. — Večja množina obleke je bila ukradena Mariji Zevnik v Mavčičah. — Vlomilci so odnesli Josipu Emeršiču v Berinjaku moško obleko in čevlje v vrednosti 6530 K. — Bratoma Franc in Anton Bohoriču v Toplicah je bila ukradena obleka, vredna 5500 K. — Valentin Verbniku v Gortini pri Vojniku so odnesli vlomilci obleke in perila za 10.000 K. — V Gornjem vrhu so vlomilci odnesli Neži Perc raznega blaga v vrednosti 2380 K. — Uršo Epih v Kameni št. 3 so vlomilci oškodovali za 1458 K. — Posestniku Francu Škrjancu iz Radomelj je bilo v Kamniku ukradeno 8000 K vredno kolo.

— **Zahtevajte** po vseh hotelih, kavarnah in restavracijah špecijalna vina v steklenicah slovite tvrdke Gjuro Valjak, Grajska klet v Mariboru. 4636

— *Eau de Cologne Louis XIV.* se odlikuje posebno s svojim finim, ugodnim, osvežujočim vonjem, ter se porablja kot parfum in z izrednim uspehom za negovanje obraza in telesa. — Cena 1 l Din 150.—, ½ l Din 80.—. Steklenico je prinesti seboj. — Uran Parfumerija, Ljubljana, Mestni trg 11. 5205

Zahvala.

Ob veličastnem zaključku V. kat. shoda podpisano predsedstvo čuti kot največjo dolžnost najiskreneje se zahvaliti vsem tistim, ki so s svojim neumornim večmesečnim delom omogočili impozanten nastop orlovstva na Stadionu.

V prvi vrsti in v največji meri smo dolžni to zahvalo stavbni zadrugi «Stadion« in njenemu predsedniku prof. B. Remcu ter gradbenemu voditelju inž. Ruehu, ki sta se s posebno ljubeznijo in skrbjo zavzela za veliko misel, da se zgradi stalni Stadion.

Zahvaljujemo se pa tudi vsem pridnim prostovoljnim delavcem, ki so v tako velikem številu redno v večernih urah prihajali na pomoč in brez katerih pomoči bi Stadion ne bil toliko dograjen, da bi se telovadba mogla vršiti. Istotako moramo izreči svoje polno priznanje rudarjem, ki so ne le vestno, temveč tudi z vnemo vršili svoje delo. Vsem najiskrenejša hvala!

Predsedstvo Orlovske podzveze v Ljubljani.

Ljubljanske novice.

lj **Nj. Vel. kralj Aleksander se je včeraj peljal s spremstvom v avtomobilu skozi Ljubljano.** Kralja so ljudje spoznali in ga navdušeno pozdravljali. Kralj je ljubeznivo odzdravljal. Kralja je spremljal predsednik skupščine Ljuba Jovanović.

lj **Slavnostna operna predstava.** Na predvečer otvoritve III. ljubljanskega velesejma v petek, dne 31. avgusta se vprizori v opernem gledališču na čast gostov, udeležencev velesejma kot slavnostna predstava Puccinijeva opera »Tosca« z gospodično Zikovo v naslovni vlogi. Cavaradosija poje g. Šimenc. Scarcijo g. Levar, cerkovnika g. Betetto, Angelottija g. Šubelj, Spoletto g. Mohorič. Vstopnice so na razpolago v petek pri dnevni blagajni in pol ure pred predstavo pri večerni blagajni v opernem gledališču.

lj *Organizacija javnih nameščencev somišljenikov SLS* sklicuje za danes dne 31. 8. 1923. ob 20. uri v kleti I. delavskega konsumnega društva v Ljubljani, Kongresni trg 2, važen sestanek v zadevi nove službene pragmatike. Posebna vabila se radi nedostajanja časa niso razposlala ter velja ta oklic kot vabilo. Vsi člani in po njih vpeljani javni državni nameščenci so radi posebne važnosti k polnoštevilni udeležbi vabljeni. Poročajo naši poslanci. Važne bodo resolucije radi spremembe gotovih točk prehodnih določb nove pragmatike. Člani naj smatrajo udeležbo kot obvezno. — Predsednik.

lj **Najemodajalci stanovanj ob priliki velesejma** se opozarjajo, da došle goste v smislu obstoječih predpisov takoj javijo policijskemu ravnateljstvu.

lj **Vrtnarska razstava.** Danes ob 10. dopoldne se otvori v jahalnici na Bleiweisovi cesti II. vrtnarska razstava. V soboto se pa prične vrtnarski kongres.

lj **Vodstvo ljubljanskega prostovoljnega gasilnega društva** je prevzel društveni podnačelnik g. Kadunc Anton, ker je dosedanji načelnik g. Janko Hojan odstopil.

lj **Velika tombola v prid Mladinskemu domu na Kodeljevem.** Zveza bivših salezijanskih gojencev vljudno opozarja cenjeno občinstvo na prvo žrebanje, ki se vrši dne 17, septembra. Segajte pridno po tablicah, katere dobite v pisarni Mladinskega doma in pri različnih poverjenikih. Tablica stane Din 2.50. Dobitki bodo razstavljeni pri Krisperju, Magdičn in v izložbi I. del. kons. društva na Kongresnem trgu.

lj **Mladinski dom, Kodeljevo.** Prireditelji tombole vabijo danes, v petek dne 31. avgusta ob pol 9. poverjenice na sestanek.

lj **Trgovski naraščaj.** Slovensko trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani se je v času pred vojno hvalevredno brigalo tudi za trgovski naraščaj in le obžalovati je, da je vojna prekinila to človekoljubno delo. Med vojno in po vojni se je ta akcija žal opustila in posledice tega so vsepovsod vidne. Trgovski naraščaj je danes prepuščen zgolj sebi in usodi in v tem tiči velik vzrok, da dandanašnji trgovski nastavljenci tudi v službenem oziru ne odgovarjajo stavljenim zahtevam. Omenjeno društvo je ta kvaren vpliv uvidelo in kakor čujemo, se je ponovno začelo zanimati za vajenško vprašanje, katero se namerava rešiti na ta način, da se bo ustanovilo stalno zavetišče, kjer se bodo trgovski vajenci v prostem času pod nadzorstvom shajali in se bo tam skrbelo za pouk in izobrazbo, za duševno vedrost in telesno krepkost vsega tega mladega sveta. Akcijo kar najtopleje pozdravljamo in ji želimo obilo uspeha. Želimo pa tudi, da pridobitni krogi za to akcijo, ki bo stala obilo denarja, v kolikor mogoče največji meri prispevajo, saj podpirajo s tem svojo stanovsko stvar v prospeh naše narodnogospodarske sile.

lj **Policijska kronika.** Tinci Vavpotičevi iz Kamnika je bila ukradena starinska broša, vredna 1200 K. — Na vojaškem vežbališču sta se odtrgala 2 konja 40. pešpolka in zdirjala proti Šmartnu. — Posestnik Anton Košir je zgubil pred glavnim kolodvorom staro, rjavo, platneno listnico, v kateri je imel 1000 K. —

lj **Revna mlada žena,** ki nima z ničemer preživeti ne sebe ne dete, išče službe pri gospodinji. Poizve se v upravništvu našega lista.

lj **Higijenična česalnica za dame** O Fettich Frankheim, Ljubljana, Kongresni trg 19. Negovanje las. Ondulacija. Barvanje z L'Oreal Henne. El. masaža lica. Manicura. Izvršuje vsa lasna dela. Kupuje odpadene in odrezane lase po najvišji dnevni ceni. Parfumerija. 5312

Gospodarstvo.

III. Ljubljanski velesejem.

Ravnateljstvo ljubljanskega velesejma sporoča vsem razstavljalcem sledeče: Kot že večkrat naznanjeno, se vrši slovesna otvoritev letošnjega ljubljanskega velesejma v soboto, dne 1. septembra točno ob pol desetih dopoldne. Iz tega razloga morajo biti vse koje do 31. avgusta, to je petek ob 10. zvečer popolnoma dekorirane in blago že razstavljeno. Po tej uri se mora izprazniti celo sejmišče in se na nikak način ne bo dopustilo nadaljno aranžiranje. — V soboto, dne 1. septembra mora vsaki razstavljalec biti že najkasneje ob pol 9. dopoldne na svojem izložbenem prostoru z ozirom na osebno navzočnost najvišjih gostov pri otvoritvi. Opozarjamo, da ta dan dohod na sejmišče za razstavljalce ni dostopen pri glavnem uhodu, marveč je določen vhod iz križišča v Latermanovem drevoredu, kjer se mora vsak razstavljalec in eventuelni uslužbenec legitimirati tam uradujočim policijskim organom **z sejmsko legitimacijo in lastno legitimacijo (pasušem).** Kontrola bo na ukaz policijskega ravnateljstva v Ljubljani zelo stroga in se bo propuščalo ta dan predpoldne samo neobhodno potrebne uslužbence na sejmišče. Ta dohod na sejmišče je razstavljalcem in uslužbencem odprt že od 7. zjutraj. **Točno ob pol 9. zjutraj se dohod zapre in se ne pusti nobenega več na sejmišče.** — Za ves čas letošnjega velesejma bo poslovala na sejmišču tudi menjalnica Ljubljanske kreditne banke ter poštni urad.

g *Premovanja konj.* Konjerejski odsek 1, Kmetijske družbe za Slovenijo v Ljubljani priredi letos sledeča premovanja: 3. septembra ob 8. uri dopoldne na Igu; 4. septembra ob 8. uri v Št. Vidu nad Ljubljano; 4. septembra ob 2. uri popoldne v Mengšu; 6. septembra ob 8. uri v Kranju; 7. septembra ob 9. uri v Lescah; 19. septembra ob 8. uri v Mokronogu; 11. septembra ob 8. uri v Št. Jerneju. Premovanje se vrši na Igu za konje mrzlokrvne in toplokrvne pasme; v Mengšu, Kranju in v Lescah samo za mrzlokrvne konje; v Mokronogu in Št. Jerneju pa samo za toplokrvne.

g **Žitni trg.** Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 335—345 Din, ječmen 250—300 Din, koruza 275 Din, beli fižol 435 Din, pšenična moka št. 0 550 Din, št. 2 487.50—507.75 Din, št. 6 400 dinarjev, otrobi 142.50—155 Din. — Tendenca nespremenjena.

g **Dohodki monopolske uprave so znašali** od 1. avgusta do maja 1923 928.760.169.35 dinarjev.

g **Dobra letina sliv v Bosni.** Kakor poroča trgovska in obrtniška zbornica v Sarajevu tukajšnji zbornici, so obeti za letošnjo kampanjo sliv v Bosni povoljni. Pričakuje se, da bo letina zelo dobra in da bo znašala, ako ne bo elementarnih nezgod približno 25.000 vagonov surovih sliv. Z ozirom na to, da vplivata toplota in vlaga prav dobro na normani razvoj ploda, bo letošnji pridelek popolnoma dozorel in bo blago sočno, posebno okusno in bo vsebovalo zadostno sladkorja. Od letošnjega pridelka se bo uporabilo: okoli 200 vagonov za domačo potrebo in za potrebo lokalnega tržišča, okoli 500 vagonov se bo izvozilo v surovem stanju kot izbrano delikatesno blago, okoli 300 vagonov se bo uporabilo za izdelovanje pekmeza, okoli 8.000 vagonov surovih sliv se bo posušilo, kar bo znašalo okoli 2.000 vagonov suhih sliv. Ostalo se bo pa porabilo za kuhanje žganja. Vsi merodajni faktorji in prizadeti krogi so ukrenili potrebne korake, da bo kakovost letošnjega pridelka prvovrstna. Informacije o vseh vprašanjih, ki se tičejo trgovine s slivami, daje trgovska in obrtniška zbornica v Sarajevu.

g **Na moskovski borzi** je 25. avgusta po zadnji emisiji 1923 veljalo: 1 angleški šterling 1615 rubljev, 1 ameriški dolar 350 rubljev.

g **Poprava železniških prog.** Železniško ministrstvo je izdalo strog ukaz železniškim direkcijam, naj se popravijo železniške proge.

g **Poštna in telegrafska agencija** z Grčijo se pripravlja.

g **Stanje papirnatega denarja v Nemčiji.** Dne 20. t. m. je bilo v Nemčiji za 363.400 miljard papirnaega denarja v prometu.

g **Holandska trgovska firma v Zagrebu.** Zagrebški listi poročajo, da osnuje amsterdamska lesna eksportna tvrdka v mesecu septembru v Zagrebu svojo ekspozituro v svrho eksporta lesa na Holandsko preko Budimpešte in Dunaja.

g **Nakup železniških pragov v Nemčiji.** Jugoslovansko prometno ministrstvo je nakupilo v Nemčiji za 180 milj. dinarjev železniških pragov.

BORZA

Zagreb, 30. 8. (Izv.) Devize: Berlin 0.0011—0.0014, Italija 4.07—4.10, London 431.0—433.0, Newyork 94.0—95.0, Pariz 5.3250—5.3750, Praga 2.77—2.79, Dunaj 0.1330—0.133750, Zürich 17.10—17.20.

Zürich, 30. 8. (Izv.) Devize: Pešta 0.03¹/₈, Berlin 0.00060, Italija 23.82, London 25.20, Newyork 554.0, Pariz 31.25, Praga 16.3250, Dunaj 0.0078, Sofija 5.20, Beograd 5.8750, Varšava 0.0023. — N. a. K 0.0078.

Šah.

V zadnjih dveh nedeljskih številkah žal nismo mogli o šahu ničesar poročati, ker so poročila o kat. shodu zavzela ves razpoložljivi prostor v našem listu. Nekoliko zakasnela je torej vest o turnirju v Nov. Sadu, ki jo pa vzlic temu prinašamo, da so čitatelji vsaj v splošnem orientirani o važnejših šahovskih dogodkih. Tournier se je končal 20. avgusta s sledečim izidom: Prva tri darila so dobili E. Kramer, Furlani in Ćirić, ki so vsi dosegli po 11 točk, sledijo: Fouer, Stupan (10½), Singer (10), Poljanec (9), Rožič 8½), Celjak (8), Tenner (7½), Marković (6), Todorović (5½), Peyer (5), Tamindžić (2½), Gribušin, Madjarevič (2).

Neuspeh g. Poljanca, ki je poleg E. Kramerja čisto gotovo najmočnejši izmed udeležniki turnirja, je pripisati popolnemu zdravstvenemu nerazpoloženju tega res duhovitega slov. šahovskega mojstra.

Zveza šahovskih organizacij v Ljubljani namerava dne 16. septembra t. l. uprizoriti živo šahovsko igro na prostornem dvorišču Mladinskega doma na Kodeljevem. Prireditev živega šaha bo prva v Jugoslaviji in vlada zanjo v šahovskih krogih veliko zanimanje. Vprizoritev bo združena z veliko šahovsko veselico, pri kateri bo sodelovala godba Mladinskega doma pod vodstvom g. kapelnika G. Dolinarja. Natančnejše podatke priobčimo kasneje.

Zadnjič smo poročali o vseruskem turnierju v M o s k v i, med tem se je ravnokar končal velik vseruski kongres v Petrogradu. Prvi zmagovalec je bil P. Romanovsky z 10 točkami izmed 12 partij; sledili so: Rabinovič s 7 točkami. Tretje, četrto in peto darilo pa so dobili Bogatirčuk, Duskhotimirki in Nenarokov. Vsi imenovani so nam dobro znani že iz predvojnih časov. Krasno partijo prvega razreda zmagovalca Romanovskega imamo pripravljeno za eno prihodnjih številk.

Turistika in sport.

Gradjanski: Ilirija 2. sept. Tekma se prične ob pol 16 uri. Predprodaja vstopnic danes in jutri pri tvrdki J. Gorec. Cene itd. razvidne iz plakatov. Pri običajnih klubskih tekmah veljavne permanentne in proste karte so v nedeljo neveljavne. Sedeži I. vrste so numerirani, vsak si torej lahko preskrbi mesto po želji. Občinstvu se priporoča, da nabavi karte v predprodaji, ker je pričakovati navala pri dnevnih blagajnah. Klubi LNP imajo pravico dvigniti v predprodaji vsak do 15 znižanih kart za mlajše igralce proti klubski pobotnici in takojšnjemu plačilu.

Poizvedovanja.

Našla se je dne 26. avgusta na ljubljanskem glavnem kolodvoru vsota denarja. Kdor je izgubil, naj se osebno ali pismeno obrne na g. Luko Senica, trgovca, Šmarje pri Sevnici, p. Sevnica ob Savi, in naj navede, koliko in kakšen denar je izgubil.

Izgubila se je ob katoliškem shodu 27. t. m. denarnica iz krokodilove kože z vsebino okrog 1300 Din. Pošten najditelj naj jo odda proti povrnitvi najdenine v upravi »Slovenca«.

Našel se je ob času katoliškega shoda v kavarni »Europa« rožnivenec in medaljon z relikvijo. Dobi se v upravi »Slovenca«.

Zgubljena je bila v torek, 28. t. m. od Gospodarske zveze na Dunajski cesti pa do vlaka, kateri pelje v Maribor ob 5.24 na gl. kolodvoru, mala srebrna damska urica z zlatim vencem na robu. Ker je urica drag spomin, se naproša pošten najditelj, da jo odda proti dobri nagradi na policiji.

Zatekel se je v torek v kavarno Union pes polvolčje pasme, temnorjav, velikih, po koncu stoječih ušes. Lasinik ga dobi v kavarni Union.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometer v mm	Termometer v C	Psihrom diferenca v C	Nebo, vetrov	Padavine v mm
29. 8. 21 h	738 2	18·1	1·1	jasno —	
30. 8. 7 h	738·2	15·0	1·0	megla —	—
30. 8. 14 h	735·7	18·0	1·8	jasno s.	

Profesor vzame na hrano in stanovanje
gimnazista. — Naslov: F. G., MARIBOR, Krekova ulica 14, levo. 5354

Primarij DR. JEŠE se je preselil
in ORDINIRA zopet REDNO v KOLIZEJSKI ULICI 14 (vila »Kmet«, za Narodnim domom). 5351

SPREJMEMO več dobrih, samostojnih **krojaških pomočnikov** za male in velike komade — konfekcijsko delo. — Le zmožni in trezni naj se javijo v pisarni Emonska cesta št. 8. — SAMOSTOJNI MOJSTRI pa dobe delo proti garanciji ali kavciji NA DOM.

Pozor strojarji!
IŠČEM STROJARJA, ki je sposoben za strojenje KOŽ. — Plača po dogovoru. — Nastop službe takoj pri ŽIVKU TIŠANOVIĆU v TUZLI, Bosna. 5292

Dr. Trauner
ZAČASNO NE ORDINIRA.

Naprodaj je ŽAGA
leta 1923 popolnoma moderno zgrajena, polnojarmenik s cirkularno žago, elektr. razsvetljava. Žaga je pol ure oddaljena od postaje Radovljica. — Natančna pojasnila da notar M. HAFNER, Ljubljana.

Mlad, samostojen vrtnar
(samski) IŠČE STALNE SLUŽBE v mestu ali na deželi. — Poizve se v upravi »Slovenca« pod številko 5356.

KMETIJO nad HRASTNIKOM: 12 oralov, izvrstne njive, travniki, gozdi, hiša, hlevi, proda takoj radi bolezni za 40.000 KOROŠEC, Rimske toplice. 5358

Beneški jarmenik
NAPRODAJ z vozom, valji in s transmisijo po ugodni ceni. — Več pove IV. ČESENJ, na Brodu, pošta Št. Vid nad Ljubljano. 5334

GARJE kraste, lišaje odstran uje pri človeku in živalih **Naftolmazilo,** ki je brez duha in ne maže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 7 Din. pri **TANKOCI, lekarna Ljubljana, Slovenija.**

Prodam POSESTVO
v prijaznem gorenjskem kraju blizu mesta. Več pove ALOJZIJ GRILC, sedlar, Novomesto, Dolenjsko. 5332

Bronaste zvonove vliva
najceneje in z dobavnim rokom od 2 do 5 mesecev
Zvonarna in livarna
Št. Vid nad Ljubljano.

Barborič – Završan
MODISTARIJA in preoblikovalnica — Ljubljana, Mestni trg 7. — Velika zaloga klobukov, nakita in modist. potrebščin. Preoblikujejo se klobuki za DAME in gospode po najnovejših vzorcih. 5355

Inserati v »SLOVENCU« imajo popolen uspeh!

Pozor!
kupujem stare OBLEKE, ČEVLJE, POHIŠTVO itd.
Grem tudi na dom. — Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje štev. 29.

KUPIM vsako množino starih kakor tudi pokvarjenih **Jutastih VREČ** po najvišjih dnevnih cenah. Istotako popravljam obrabljene vreče v najkrajšem času in po konkurenčnih cenah. — PETER KOBAL, izdelovalnica slamnic in jutastih vreč, KRANJ, SLOVENIJA.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:
(Objava 4 dinarje.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE
Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30.
Jože Markeš, Jesenice 54, Gorenjsko.

KLEPARJI:
Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13
Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, kotlarjev in krovcev v Ljubljani, Kolodvorska ulica štev. 18.
Korn T., Poljanska cesta štev. 8.

MEHANIČNA DELAVNICA:
pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarn. stroje popravlja in prenavlja Ludovik Baraga, Šelenburgova ulica 6/1.

PARNA PEKARNA:
Jean Schreya nasled. Jakob KAVČIČ, Gradišče štev. 5.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:
Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje štev. 2

ŠPEDICIJSKA PODJETJA:
»Čehoslavija« d. d., Sodna ul. 3, Tel. 463
Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7—9.

TRGOVINA Z ŽELEZNINO:
Sušnik A., Zaloška cesta št 21, Ljubljana

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:
Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:
Fran Erjavec, pri »Zlati lopati«, Valvazorjev trg štev. 7.

ZALOGA POHIŠTVA:
F. Faidiga sin, Sv. Petra cesta štev. 17

Nikar ne zamudite posetiti SINGERJEV
SINGERJEVI ŠIVALNI STROJI
oddelek št. 155 na Ljubljanskem velesejmu.

Veliki vojvodinski paromlin z izbornim produktom išče v stroki veščega verziranega
zastopnika
Mlin odda proti primernemu varstvu tudi konsignacij. skladišča. Ponudbe z navedbo referenc pod šifro »Vertreter V—54« na Interreklam d. d. Zagreb, Palmotićeva ulica 18

VRTNARSKA RAZSTAVA
SE BO VRŠILA LETOS V DNEH OD 31. AVGUSTA DO 4. SEPTEMBRA.
Že lanskoletna razstava je s svojimi redkimi, eksotičnimi in tuzemskimi cvetlicami, rastlinami i. dr. pridelki domaćega vrtnarstva pokazala, da je ta važna obrt ki je ozko zvezana z umetniškim udejstvovanjem, dosegla v Jugoslaviji že zelo visoko stopnjo, ki se izpopolnjuje vzdržno tako, da se pričakujejo na letošnji razstavi izredno lepa presenečenja. — Prijavljeni so mnogobrojni obiskovalci iz vse države, ki bodo naše mesto zopet oživeli. 5327

A. Volk Ljubljana
Veletrgovina moke in žita
prodaja in kupuje:
vse vrste žita in drugih poljskih pridelkov.

PRILOŽNOSTNI NAKUP!
Lokomobile, motor na bencin nekaj drugih STROJEV in **poljsko železniški materijal** vse rabljeno, proda ceno **„OBNOVA“,** gradbena družba z o. z., v Ljubljani Dunajska cesta.

Trgovci pozor!
Pod jako ugodnimi pogoji je
naprodaj dobro vpeljana trgovina
v zelo prometnem kraju v Sloveniji. ODDA se tudi brez blaga. — Cenj. ponudbe na upravo lista pod »VELETRGOVINA«. 5355

SRPSKA FABRIKA TEPIHA
Lazar Dundjerski d. d.
Veliki Bečkerek (Banat).
Najmodernejše urejeno domače podjetje za izdelovanje vsake vrste Furne, Velvet, Papestry, Boucle, Kidderminster, Derne, Holländer Jute, Manila preprog in moketov, kakor tudi splošno znanih specijalitet
Ročno delanih Smyrna preprog.
Zastopnik za Slovenijo tvrdka A. Dular, Ljubljana, Miklošičeva c. 36.
LJUBLJANSKI VELESEJM
paviljon H štev. 306.
Potrebna pojasnila daje organ v paviljonu, ki sprejema tudi naročila.

Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik: Mihael Moškerc v Ljubljani. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.